

Verkondiging in de Sint Jansbasiliek, 31 december 2022/1 januari 2023 Hoogfeest Heilige Maria, Moeder van God¹

“Toen de volheid van de tijd gekomen was, zond God zijn eigen Zoon, geboren uit een vrouw.”

Wij beleven oud- en nieuwjaar als iets van *volheid*. Voltooiing en nieuw begin. Wij tellen onze dagen en jaren. Wij laten ons niet zomaar meevoeren met de stroom van de tijd. Wij markeren onze jaren. We vieren - al of niet uitbundig - onze verjaardag, huwelijksdag, wijdingsdag en wij gedenken de sterfdagen van onze dierbaren en geliefden.

Vanmorgen (gisteren) is emeritus-paus Benedictus overleden. Volheid, voltooiing. Een vol leven. Opgegroeid in de meest turbulente en verschrikkelijke tijd in de Duitse geschiedenis, in een gezin dat de opkomst van het nationaal-socialisme verafschuwde. Een man van humane, christelijke principes, die in de naleving daarvan geen duimbreed wenste te wijken voor een tijdgebonden mentaliteit. Wellicht de grootste theoloog, christelijk denker van zijn eeuw. 95 jaar werd hij. Een tijdperk is afgesloten.

Ieder van ons heeft haar of zijn *eigen* tijdrekening, gemarkeerd door dagen van vreugde en feest en van verdriet en gemis.

Maar deze dagen van oudjaar en nieuwjaar delen wij allen. En we beleven iets van volheid. Een jaar is voltooid, we hebben het vol gemaakt. We knallen het weg, met kurken en vuurwerk, alsof we de gemengde gevoelens en stemmen in ons hart willen overstemmen en het zwijgen willen opleggen.

‘We moeten verder’, zeggen we dan maar tegen elkaar omdat we niets beters weten te zeggen. En dat is minstens ten dele waar: we kunnen niet blijven stilstaan bij wat was: ‘blijf niet staren op wat vroeger was, ik ga iets nieuws beginnen’, lezen we in de bijbel.

Maar we kunnen knallen wat we willen, ons hart speelt op, onze herinnering laat zich niet altijd het zwijgen opleggen.

De liturgie van onze kerk telt ook de dagen.

Zij viert vanavond en morgen de voltooiing van de acht dagen van kerstmis; het kerstoctaaf loopt ten einde.

Zij richt de schijnwerper op *de Moeder* van het Kind dat acht dagen eerder is geboren, in de heilige kerstnacht. Gods eigen Zoon, geboren uit een vrouw.

De rol van de Moeder.

Zij is bij haar kind.

In de eerste fase van zijn leven is zij dag en nacht bij haar kind. Zij laat niet los, voedt het, waakt over de pasgeborene. Er is Jozef, die het beschermt tegen de gevaarlijke machten van deze wereld. Hoe mooi is hij afgebeeld samen met het Kind Jezus, hier boven het Jozef-altaar.

¹ Numeri 6, 22-27; Galatenbrief 4, 4-7; Lucas 2, 16-21

Er zijn de herders, zij lagen des nachts in het veld. 'Zij hielden vol trouwe de wachte, zij hadden hun schaapjes geteld'.

Zo mannelijk en ruig als zij moeten leven, de herders hebben ook iets moederlijks.

Elk schaap tellen zij, beschermen zij tegen de wolven van deze wereld.

Juist zulke sterke, tedere mensen horen de engelen zingen en gaan zien naar het woord dat geschied is, vlees geworden is in Bethlehem, de nederige, herderlijke koningsstad van David, waar de Zoon, de verre nazaat van David in een kribbe ligt.

"Maria bewaarde al deze woorden", door de herders gesproken, "in haar hart en overwoog ze bij zichzelf".

De rol van de Moeder.

Zij is bij haar Kind en overweegt alles wat anderen over Hem zeggen en zij verwijst naar haar Kind. Later zal zij op het bruiloftsfeest tegen de aanwezigen zeggen: "Doe maar wat Hij u zeggen zal". Zij dringt zich niet op.

Eén keer misschien wel. Toen werden zij en haar familie door Jezus terechtgewezen. Dat heeft ze zwijgend verdragen. Zij heeft haar Zoon zijn eigenheid gegund. Hij mocht worden wie Hij bestemd was te zijn.

Wat een opgave is dat voor ouders, om hun verwachtingen bij te stellen; hem of haar -ook al begrijpen zij niet alles van hun kind- de zegen te geven, en los te laten, -op hoop van zegen.

De rol van de Moeder.

Onze kerk heeft Maria altijd een ereplaats gegeven, in haar gebouwen, in haar vroomheid en in de liturgie.

Die ereplaats heeft zij ook in de meeste van onze privé-woningen.

Terecht, wie de Moeder niet passend vereert, doet ook het Kind tekort, en zichzelf.

In Maria zien wij wie wij zelf zouden willen zijn:

ontvankelijk, zuiver, - levend, denkend uit het hart, de ander ruimte gunnend, leven gevend; trouw, tot het einde. Opdat Het Kind groeien kan, zich ontwikkelen, *redder* kan worden ván en vóór allen.

Het kerstoctaaf loopt ten einde, de acht dagen sinds kerstavond.

"Toen de acht dagen voorbij waren

en men het Kind moest besnijden, ontving het de naam Jezus".

De eerste zeven scheppingsdagen zijn voorbij. Op de achtste dag blijkt Jezus de nieuwe schepping. 'Het oude is voorbij, zie Ik ga iets nieuws beginnen'.

Al op de *achtste* dag van zijn leven wordt de betovering van de kerstnacht, de engelen, de herders, de eenvoudige vertedering van het jonge huisgezin, doorbroken. Het jongetje in Israël, het verbondsvolk, moet worden besneden. Tot in zijn tedere lijfje moet het ondervinden dat Hij deel uitmaakt van het verbond, de nieuwe vriendschap met God en de mensen.

De moeder en Jozef beginnen het acht dagen oude Kind al een beetje los te laten.

Zijn leven heeft een bijzondere betekenis. Hij heeft een missie. Zijn naam, die Hij bij de besnijdenis ontvangt, is zijn levensprogramma.

God redt betekent zijn naam Jezus.

Wij hoeven het nieuwe jaar niet te vrezen. Want wij zijn gered.

Wat dit jaar, wat het leven ook brengt, wij zijn veilig.

God is deze wereld, alle generaties voor ons en allen na ons, komen redden.

Hij zegent en Hij behoedt ons en zal ons vrede schenken.

Zo moge het zijn, deze dag en heel het jaar dat voor ons ligt.

Zalig Nieuwjaar!

Amen.

pastoor Nico van der Peet